

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 14. september 2023

JOURNAL NR.
RA-2023-3200508-15

SAGSBEHANDLER: CTS/

Orientering om fejl i håndteringen i ATKS af skærpede bøder for hastighedsovertrædelser på 30 pct.

Statsadvokaten i Viborg har den 31. august 2023 orienteret Rigsadvokaten om, at der er konstateret en fejl i det system, der understøtter sagsbehandlingen af de hastighedsovertrædelser, der registreres i den automatiske trafikkontrol (ATK).

Fejlen indebærer, at der i sager med en hastighedsoverskridelse på præcis 30 pct. automatisk er udsendt bødeforelæg med en særligt skærpet bøde til ejeren af det anvendte køretøj efter reglerne i færdselslovens § 118 c om betinget objektivet ejeransvar, selvom der ikke er hjemmel i bestemmelsen til, at særligt skærpede bøder efter færdselslovens § 118, stk. 4, kan pålægges ejeren af køretøjet på objektivet grundlag. Sagerne skulle i stedet være behandlet manuelt med henblik på udstedelse af et bødeforelæg til føreren af det anvendte køretøj (føreransvar).

Politiets Administrative Center (PAC) har foreløbig vurderet, at der i perioden fra den 1. februar 2015 til i dag fejlagtigt er udsendt bødeforelæg i omkring 70.000 af disse sager til ejerne af køretøjerne.

Indtil der kan etableres en IT-løsning, er der iværksat en proces, hvor de omhandlede sager udtages til manuel behandling i forbindelse med visitationen i PAC. Rigsadvokaten vil desuden udarbejde en model for håndteringen af de allerede afgjorte sager, jf. nedenfor.

Betinget objektivt ejeransvar

Ved lov nr. 372 af 14. april 2014 blev der med indsættelse af § 118 c i færdselsloven indført et betinget objektivt strafansvar for ejeren (brugeren) af et køretøj i sager, hvor der ved ATK konstateres overtrædelse af færdselslovens hastighedsbegrænsninger, og hvor sanktionen alene består i bøde.

Det betingede objektive strafansvar medfører, at ejeren (brugeren) af et køretøj, der ved ATK er blevet registreret for en hastighedsovertrædelse på op til 30 pct., pålægges bødeansvar for hastighedsovertrædelsen, selvom den pågældende ikke selv førte køretøjet på overtrædelsestidspunktet, medmindre en anden end ejeren inden for 30 dage erkender overtrædelsen.

I medfør af færdselslovens § 118 c, stk. 1, er anvendelsesområdet for det betingede objektive ansvar begrænset til overtrædelser af hastighedsbegrænsninger, der konstateres ved ATK, og som hverken kan medføre frakendelse af førerretten, kørselsforbud eller er omfattet af klippekortordning i § 125, stk. 2, nr. 5.

Det er klart tilkendegivet i forarbejderne til lov nr. 372 af 14. april 2014, at det i forbindelse med indførelse af et betinget objektivt ejeransvar har været hensigten at begrænse anvendelsesområdet til overtrædelser af færdselslovens hastighedsbegrænsninger på højst 30 pct., hvor sanktionen alene består i bøde.

Efter ordlyden af bestemmelsen er der i færdselslovens § 118 c, stk. 1, således hjemmel til at pålægge ejeren af køretøjet betinget objektivt bødeansvar for hastighedsovertrædelser i medfør af færdselslovens § 118, stk. 1-3.

Der er derimod ikke indført hjemmel til, at sager, hvor der skal udmåles en særligt skærpet hastighedsbøde efter færdselslovens § 118, stk. 4, eller en skærpet bøde for overtrædelser af hastighedsbegrænsninger fastsat i forbindelse vejarbejde efter færdselslovens § 118, stk. 5, tilsvarende kan behandles efter reglerne om betinget objektivt ejeransvar. Der skal derfor i stedet sendes et bødeforelæg til føreren af køretøjet i disse sager

Det bemærkes dog, at hovedparten af de sager, hvor der skal udmåles en særligt skærpet hastighedsbøde i medfør af færdselslovens § 118, stk. 4, tillige er omfattet af klippekortordningen i færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 5, fordi hastighedsovertrædelsen har været på mere end 30 pct. Disse sager vil allerede af den grund skulle behandles manuelt med henblik på udstedelse af et bødeforelæg og et klip til føreren af det anvendte køretøj. Den beskrevne problemstilling vil således alene omfatte sager, hvor hastighedsovertrædelsen er målt til præcis 30 pct.

Automatiseret sagsbehandling

Sager om objektivt ejeransvar efter færdselslovens § 118 c behandles i politiets sagsbehandlingssystem ATKS, der ud fra fotoet optaget af ATK udfinder ejeren af køretøjet ved automatiseret nummerpladegenkendelse, udregner bøden og danner et bødeforelæg. Politiet sender derpå umiddelbart efter registreringen af hastighedsovertrædelsen et bødeforelæg til ejeren (brugeren) af køretøjet.

Det er i den forbindelse konstateret, at ATKS-systemet, som understøtter sagsbehandlingen af hastighedsovertrædelser registreret i automatisk trafikkontrol, er udviklet således, at der i sager med en hastighedsoverskridelse på 30 pct. udmåles en særlig skærpet bøde i medfør af § 118, stk. 4, som automatisk pålægges ejeren af køretøjet, selvom der ikke er hjemmel til behandling af disse sager efter reglerne om betinget objektivt ejeransvar.

Det præcise omfang af den konstaterede fejl er ved at blive nærmere kvalificeret af PAC. Det er dog umiddelbart vurderingen, at ca. 70.000 sager i perioden fra 1. februar 2015 til i dag fejlagtigt er afgjort efter reglerne i færdselslovens § 118 c om betinget objektivt ejeransvar, selvom disse sager burde være behandlet efter reglerne om føreransvar.

PAC har iværksat en undersøgelse af, om der er andre hastighedsoverskridelser, der fejlagtigt behandles efter reglerne om betinget objektivt ejeransvar i ATKS. Undersøgelsen har indtil videre ikke givet grund til at antage, at fejlen også omfatter andre typer af sager.

Standsnings af den uhjemlede behandling af sagerne

Rigspolitiet har oplyst, at det forudsætter en ændring af ATKS-systemet at tilpasse den automatiserede håndtering af sager med en hastighedsoverskridelse på præcis 30 pct. Når ændringen er gennemført, vil disse sager automatisk blive udtaget til manuel behandling med henblik på identificering af føreren af køretøjet.

Det er den foreløbige vurdering, at en sådan ændring vil kunne iværksættes som led i den planlagte release fra IT-leverandøren (DXC) i december 2023.

Med henblik på hurtigst muligt at standse den uhjemlede behandling af sagerne er der den 14. september 2023 iværksat en proces, hvor de omhandlede sager med en hastighedsoverskridelse på præcis 30 pct. udtages til behandling i PAC som led i den indledende visitation af sagerne fra ATK, så de sager, hvor der skal udmåles en skærpet bøde, behandles efter reglerne om føreransvar.

Håndtering af allerede afgjorte sager

Rigsadvokaten udarbejder en model for, hvordan de sager, der siden februar 2015 er afgjort på et forkert grundlag, kan håndteres. Der vil i den forbindelse være et selvstændigt fokus på håndtering af de sager, der er afgjort fra det tidspunkt i slutningen

af august 2023, hvor PAC blev opmærksom på fejlen, og til den manuelle behandling af sagerne blev iværksat den 14. september 2023.

Med venlig hilsen

Mette Johansen
Statsadvokat